

מסורת הש"ס

הכל חייבין פרק ראשון הגיגה

ד.

עין משפט
נר מצוה

א (מ"י) פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה א':
בזו ב מ"י פ"ב מהל' ע"ז
הלכה ג'
י"ג א מ"י ע"ז ופ"ב מהל'
הגיגה הל' ב'
י"ד ד מ"י פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה ג'
י"ה ה מ"י ע"ז הל' ב'
ו מ"י ע"ז הלכה א'
ז (ט"ו) ע"ז י"ד פ"ב מהל'
ספיק' ז'
ח ז מ"י ע"ז הלכה א':

מוסף רש"י

מצות עשה שהיומן
ברמא. שהיומן גורם לו
שהוא יודע ויודעיו כו'. מי
אצטרך קרא למעוטי
ספיקא. מי יכלא ספיקא
קמי קודשא בריך הוא
(ויחזיקו כב) הא ליכא ספק
קמי שמיא (בבבבות מהל').
פרט לבעלי קבין. מי
שמתוך גרלו ספק לרשון
פטר לטקון ויחזיק קב
מקבל מתימן ונתן שוק
למוט וקורין אשקליה.
שטרין מן הריאה, נאין לו
דבל ושריטין ו' ובעיני לרעיל
כו'.

רבינו הגאון

לבוש והיחוס כדי לסמוך
עניים בשביעית. שיטה
פסור מן הראיה: ת"ר
איהו שישנה או היצא
יחידו כליה ורלו בבית
הקבורה והמקדש את
כסותו רב הונא אמר ד
דעבידניה כולוהו ר' יוחנן
אמר ואפילו אחו' מהן
הואו דעבידניה דר'ך
שבות וקיי"ל כו' יוחנן
הגיא איהו שותה זה
המאכר כל מה שהיה
לו. שומטוס ואנדרוניוס
פטורין: ת"ר זכור להוציא
הנשים שהן שפוחות.
זכור להוציא הנשים שהן
פטורות. זכור להוציא
שומטוס ואנדרוניוס
לרבות הקטנים אינן
לאוקימה בקטן שהגיע
לחיוץ ונדהה דקטנים
שהגיעו לחיוץ מברבון
ניהו וקרא לא אחא
אלא לכרתמא דתיגא
אחרים אמורים המקפץ
והמצרף נחושת והבורסקי
פטורין מן הראיה שני
כל זכור כל מי שיכול
לעלות עם כל זכור יצאו
אלו שאינן יכולין לעלות
עם כל זכור. נשים
ועבדים איקימה מי
שחציו עבר וחציו בן
חורין פטורין במשנה
ראשונה היא שניה טיפא
במשנה ראשונה ורישא
דקתני לאיתויי מי שחציו
עבר וחציו בן חורין חייב
(במשנה אחרונה) ומשנה
לא זה ספיקומה כל מצוה
שהיא חייבת לבד חייב
בה גזבר לא לה כתיב
בבשתה או חובסקי לא
יתן לה ומכיה באשה
וכתב לה ספר בריתות
ותן. ושאינו יכול לעלות

או דלמא טבולוהו. מי אמרין דכיון (ה) דמקדע דדמי להאי דהר ביה
גם לאיך דחשבו כהני מקדע דהר ביה או דלמא מהאי לחודיה:
זכורך להוציא שומטוס ואנדרוניוס. בירושלמי בעי מה אמר רבי
יהודה נאנדרוניוס דשמעינן ליה (ה) דמתמי דמתללין עליו

שבת נשמענא מן הדא רבי יוחנן בן
דהנאי גבס רבי יהודה אומר אף
הסומא (ה) ולית בר גס אמר אף אלף
דהוה מודה על קדמייתא כו' ומוקי
טעמא דהתם גבי שנתא דריש זכר
מה תלמוד לומר עלר אפילו מוקמט
עלר והכא כל זוכר פרט לשומטוס
ואנדרוניוס: **אלא** שומטוס
ספיקא הוא. ואע"ג דנאנדרוניוס
נמי ספיקא הוא (נאסיה מתייב)
מעטס מקמא זוכר דלמחר הש"ס
(ה) אלף טומטוס והאלי ונשים פטורות
והאי אימא אשה הוה ממילא
הוה פטורין ליה כי היכי דלא לייטי מוליך
לעזרה וא"ת נדהה פרק המפלת
(דף כח: ושם) מפקינן מוכר ועד נקבה
משלחן (נמדנה ה) [זכר] ודאי
נקבה ודאי ולא טומטוס ואנדרוניוס
ולא פריך מידי אומר רבי' דהתם
איכא מרי קראי ומפיק ליה מיימורא
דקרא אלף הכא ליכא אלף חד קרא
הלכך ה' לאוקומא כנאנדרוניוס
מעטס דקאמר ולהכי פריך ליה
בבבבות דפ' על אלו מומין (דף מה:
ושם) בגמרא (ו) דרבי ישמעאל אין
לך מוס גדול מזה אנדרוניוס ספיקא
הוא איצטרך קרא למעוטי ספיקא וכן
בפרק דס שמיטה (בכריתות כח). גבי
כו' גברים פרק בתרא דיומא (דף
עד). דככל הי' ליכא רק מחדא קרא
זכיה יתכן הויא דשליה ערל
(יבמות פא) קאמר רבי שמעון
אנדרוניוס זכר מאכיל תרומה
ואלו בפרק על אלו מומין (בכריתות
דף מה). אמר רבי שמעון בן יוחנן
גבס רבי שמעון הרי הוא אומר
הזכר להוציא שומטוס ואנדרוניוס
אלף ודאי התם קרא יתירא הזכר
ובפרק קמא דב"מ (דף טו:). העשירי
ודאי אמר רחמנא ולא ספק ולא
פריך אצטרך קרא למעוטי ספק
דכולא קרא יתירא להכי ובשילהי פ"ק
דחולין (דף כג: ושם) גבי תמילת
הליהוב שבוה ושבוה שפסול פריך
ליה אצטרך קרא למעוטי ספיקא
מתורים ובני יוגה משה נשפך או קטן
או גדול הוי וכשר למדא מניייהו
וקמי שמיא גליא היא ולא למעוטי
רק אחד ולימכשר גבי איך גבס

כמו שנגח שור חמור וגמל. דבכא קמא (דף לו:). דנעשה מועד
לכל ולא אמרין עד שיהא מועד בשלשה בכל מין ומין דהואיל והועד
בשלשה גניוחו בשלשה מינין אין זה מקפיד על מין אחר (ה) אף כלא
לא נאז שלשה דברים לרוב צבת אחת אלף כולן משום שעות: אי
שמיטא ליה. הא דתימא דמשמע בדבר
אחד ממוקין אוחו בשעות הוה הדך
ביה: זכור. אם נאמר זכור אין לך
להוציא אלף את הנשים עכשיו שנאמר
זוכר (ה) כל להוציא אף טומטוס
ואנדרוניוס עם הנשים: נשים
פטורות. צפ"ק דקדושין (דף לה:)
ליפני לה: מסקל. דהוי נמי מלות
עשה שהיומן גרמא ושנים חייבות:
אסא קרא למעוטי ספיקא. בתמיה
למה לי קרא מהיכא תימי לן לחייביה:
כשנינו מכתן. אלף שהגיד עמון
דהא ודאי זכר הוא הלכך איצטרך
קרא למעוטי: **המקפץ**. מפרש
במסכת כותובות (דף עזו). המקפץ
בדו אמת כלבים. ואומר אני כי
למקן בהן עורות שקורין קודרין
שמעבדין אותן נזואת כלבים (ו):
והמלרף נחשם. שמלרפי במקוס
שחופרין אוחו מן הקרקע כדמפרש
במסכת כותובות (שם). וכל אלו רימן
רע ואין יכולין לעלות עם חניריהם:
דאמרן. זכור להוציא את הנשים:
לה לה מאשה. כתיב הכא ומנע לה
(דברים כד) וכתיב התם או חפשה לא
נתן לה (ויקרא עו): לא נלרעה
כו'. מיהו למשנה אחרונה הואיל
וכידוע לכופ את רבו חייב דאין לו אלף
אדון אחד: **דבר אחר כו'**. פרט לבעלי
קבין מפעמים (ה) נפקא כדאמרין
ימואל הוכר קדריש
ובמקא קמא דבית ימי
שבוה קמא שפסול פריך
ליה שפיר אצטרך קרא
למעוטי ספיקא שאם
הביא מתורים ובני יוגה
בניק ממה נשפך וכו' גליא
היא אלא אחא למעוטי:
(ו) בא"ד לקרנו למחר
דשפיר עבדי אפילו:
(ז) ד"ה לא נלרעה וכו'
(ח) ד"ה לא ריקנא וכו'
אלף משום דכיון דשמיא
למפן:

ובל זכור מי שיכול לעלות עם כל זכור: נשים ועבדים שאינן משוחררים וכו': בשלמא נשים כדאמרן
אלו עבדים מנולן אמר רב הונא אמר רב יאל פני האדון ה' מי שאין לו אלא
אדון אחד יצא זה שיש לו אדון אחד את המה לי קרא אמרי וכל (ה) מצוה
שהאשה חייבת בה עבד חייב בה כל מצוה שאין האשה חייבת בה אין העבד
חייב בה (ה) דגמור לה לה מאשה אמר רבינא "לא נצרכה אלא למי שחציו
עבר וחציו בן חורין דיקא נמי דקתני נשים ועבדים שאינן משוחררין מאי
שאינן משוחררין אילימא שאינן משוחררין כלל ליתני עבדים סחמא אלא
לאו שאינן משוחררין לגמרי ומאי ניהו מי שחציו עבר וחציו בן חורין
ש"מ: והחייגר והסומא וחולה והזקן; תנו רבנן רגלים (ה) פרט לבעלי קבין
דבר אחר רגלים (ה) פרט לחייגר ולחולה ולסומא ולזקן ולשאינן יכול
לעלות ברגליו ושאינו יכול לעלות ברגליו לאתויי מאי אמר רב אלתויי
מפניך

רבי יתכן בן כרוך שצ"ע ויש להקשות ליימי על תנאי ואם הוא אשה יהיו נדהה ואפילו למ"ד נדרים ונדות אין קרבינן ביו"ט יקרבנו
למחר דשפיר (ו) עדיף אפילו למאן דאמר תשלומין דרשאון כדפי' לעיל (דף ג:). וי"ל דמנעל ליה מסמיכה ואע"ג דמסיכה לא מיעבכא
כדאימא ביומא (דף ה). מכל מקום לכתיבה אין לו לתקן קרבן כדי לנטלו מסמיכה דהכי קאמר הש"ס פרק האשה בפסחים (דף
טו). גבי ה' שמתערבו פסחיהן ונמלא יבלת בחד מהן ולא דמי לערל וטמא משלחין קרבנותיהן וגם לקמן ממעטינן ליה משום דכל
שינוי בביאה ישנו בהנאה ולא משום סמיכה דהתם גברא בר חיובא ואריא הוא דרביעא עליה שאינו יכול לסמוך אבל האי לאו
בר חיובא הוי דאימא איתמא הוא אבל הא ק"ל דמיפשוט מהכא דמסיכה בכל ענין צעיקן דאי באקפווי ידיו ולימי ולסמוך

דדיש פריך לקמן פרק שני (דף טו:). איכא למימר דככל ענין ממעט ליה קרא:
לא נצרכה א"א חציו עבר וחציו בן חורין. ולא תימא דקאי עליה ג"ש דלה לה מאשה וקשה דעליה כתיב או חפשה לא יתן
לה (ו) ומוקי לה רבי עקיבא כהשולת (ניטין דף מה: (ה) ושם) ובכריתות (דף יא:). כתיבה שפחה וחליה נת מורין וי"ל מכל מקום אלף
עבדות כתיב כדמוכא קרא או חפשה לא יתן לה אף קשה הכא משמע כתיבו עבד לפי משנה אחרונה חייב דלפי משנה ראשונה
קיימא הכא כדאימא לעיל ריש מיתלמן ואלו צעיקין ריש השולת (דף מה: (ה) מיעט עליה מי שחציו עבר אס לי קנס או לא שלשים
שקלים יתן לחדיו אמר רחמנא והאי אדון הוא ולפי משנה אחרונה קאי דקאמר התם מאי לאו לפי משנה אחרונה ואילו הכא פשיטא
לן דאין לו אלף אדון אחד ויש לדמות דעד כאלן לא מחייבי ליה הכא אלף משום דעומד לכופ את רבו כמאן דשיחרר דמי אבל
התם כיון דמית אנליא מילתא דלא הוה עומד לשחררו והתם בכריתות (דף יא:). מתכן רבי' צעיקן אחר:

הגרות הב"ח
(ה) תיב"ד ר"ה או דלמא
וכי' דכיון דמקדע:
(ב) ד"ה אלף או בגמרא
אדרי' ישמעאל דאמר
אין לך וכו' הרי ליכא רק
חדא קרא וכו' דקאמר
רבי שמעון (ה) בא"ד קרא
ימואל הוכר קדריש
ובמקא קמא דבית ימי
שבוה קמא שפסול פריך
ליה שפיר אצטרך קרא
למעוטי ספיקא שאם
הביא מתורים ובני יוגה
בניק ממה נשפך וכו' גליא
היא אלא אחא למעוטי:
(ו) בא"ד לקרנו למחר
דשפיר עבדי אפילו:
(ז) ד"ה לא נלרעה וכו'
(ח) ד"ה לא ריקנא וכו'
אלף משום דכיון דשמיא
למפן:

גליון הש"ס
גמ"א הא ליכא לי קרא
עין שיהי מקובלת רבי' נס
דכי"ה מלא פירות כסס
הממ"ו:

לעו רש"י

קודרין (קודרין)
עור ר' הונא כקודרוב
שכסמדר.